

Šta želiš biti kada porasteš?

SAŽETAK:

Učenici uče o pravima izbjeglica i upoznaju se sa ličnom pričom djeteta izbjeglice po imenu Mohammad koji je svoj lični predmet poklonio Muzeju ratnog djetinjstva. Inspirisani njegovom pričom i njegovim snovima učenici zajednički kreiraju video u kojem govore o svojim snovima i zalažu se za to da sva djeca imaju odgovarajuću podršku da se njihovi snovi ostvare.

Glavna starosna grupa

8-10

Potrebno vrijeme

2 X 45 minuta

Potrebni materijali

Kamera

Ciljevi

- Učenici nakon aktivnosti mogu definisati pojam izbjeglice.
- Učenici mogu prepoznati neka od prava izbjeglica.
- Učenici razvijaju empatiju i poštovanje prema različitostima.

Resursi

Hiljadugodišnje čizme

Živjeli smo u Iranu kao afganistanske izbjeglice. Kako nismo imali dokumente, nismo imali pristup zdravstvenoj zaštiti i obrazovanju, kao ni drugim osnovnim potrebama. Imao sam 14 godina i odlučio sam da ću se pješke zaputiti ka turskom gradu Diyarbakiru koji se nalazi u blizini granice. Put je trajao sedmicu dana, a moj jedini saputnik bio je moj drug Ali. Put nas je doveo do istanbulskih ulica gdje smo spavali pod vedrim nebom. Odatle smo se ukrkali na omanji brod koji je prevezao nas pedesetak do Grčke. Boravili smo u izbjegličkim kampovima na ostrvu Lesbos i u Atini. Tu smo Ali i ja krenuli svaki svojim putem.

Nastavio sam dalje sam i po prelasku granica sa Sjevernom Makedonijom i Srbijom stigao sam u Bosnu. To je bilo prije par mjeseci. Ovo su čizme koje sam dobio po dolasku u izbjeglički kamp u Bosni. Nosio sam ih samo u toku sedmice kada sam bio u „gameu“. Iako sam čizme nosio tako kratak period, čine se kao da su nošene hiljadama godina!

Nadam se da ću stići do Švedske i postati fudbaler. Mislim da imam talenta za fudbal.

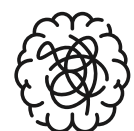

Mohammad (m), r. 2004. (Afganistan)

Teme

Djetinjstvo u ratu/ratna svakodnevnica, postati i biti izbjeglica, bijeg, rastanak od članova porodice, put do sigurnosti, život u izbjegličkim kampovima, obnova (života), dječija prava (prava djece)

Emocije i osjećanja

Empatija, gubitak, strah, odbacivanje, otpornost, nada

Tipovi predmeta

Odjeća

Metodologije

Produkcija videa

Kratki uvod

Kroz ovu aktivnost učenici će doći u kontakt sa osnovnim konceptima vezanim za prava izbjeglica i njihov značaj. Oni moraju biti u stanju, kao sadašnji i budući aktivni građani, da prepoznaju prava koja imaju osobe koje moraju napustiti svoje domove iz različitih razloga, uključujući oružane sukobe i/ili krivično gonjenje. Trebali bi razviti svijest o tome da je pozitivno djelovanje jako važno i da čak i malim akcijama možemo pomoći drugim ljudima na značajan način i zalagati se za ravnopravniji svijet.

Pripremni rad nastavnika/ice ili edukatora/ice

Nastavnik/ica ili edukator/ica treba da pročita i razumije dokument „Konvencija i protokol o statusu izbjeglica“.¹

Aktivnosti

Prvi korak

Na početku, nastavnik/ica ili edukator/ica predstavlja priču o Mohammadu iz Afganistana i teškom putu ka ispunjenju njegovog sna. Mogu ga sami pročitati i pokazati učenicima sliku njegovog predmeta ili zamoliti dobrovoljca iz grupe da to uradi (verzija priče i fotografije predmeta za printanje dostupna je u Dodatku 1 ovog plana).

Drugi korak

Nakon čitanja priče, nastavnik/ica ili edukator/ica pokreće diskusiju o priči i drugim relevantnim pričama koje bi učenicima mogle biti poznate:

- 1 Na šta pomislite kada čujete riječ “izbjeglica”?
- 2 Šta mislite kakva su bila Mohammadova osjećanja tokom njegovog putovanja?
- 3 Koja bi po vašem mišljenju trebala biti prava izbjeglica i migranata?

Nakon što razmisle o tome koja bi mogla biti prava izbjeglica, slijedi poređenje učeničkih ideja sa pravima garantovanim Konvencijom. Nastavnik/ica ili edukator/ica može učenicima predstaviti neka od prava iz „Konvencije o pravima i statusu izbjeglica“ kako bi im pomogli da razmisle o razlikama između svojih ideja i stvarnih prava garantovanih izbjeglicama.

Neka od neospornih prava izbjeglica i migranata su pristup obrazovanju i zdravlju, praktikovanje njihove religije, pravičan tretman i pravda, sigurnost, obavljanje profesije, obezbjeđivanje pravnih dokumenata gdje god da se nalaze u svijetu itd. Nakon predstavljanja nekih od prava nastavnik/ica ili edukator/ica može tražiti od učenika da prepoznaju kojih od tih prava je Mohammad bio lišen, i kako misle da je to utjecalo na njega.

Treći korak

Uz vodstvo nastavnika/ice ili edukatora/ice, učenici mogu ili uraditi osnovno online istraživanje o Konvenciji i iskustvu izbjeglica i migranata, ili nastavnik/ica ili edukator/ica može pronaći primjerene i informativne videozapise i slike koje će predstaviti grupi.²

Nakon gledanja video materijala, nastavnik/ica ili edukator/ica nastavlja objašnjavati učenicima da izbjeglice treba da imaju pristup socijalnim beneficijama, obrazovanju, medicinskim uslugama i da ih treba podržati u procesu društvene integracije. Na taj način će moći polako da prebrode nevolje kroz koje su prošli i da se reintegrišu u društvo koje će im pružiti resurse za ostvarenje njihovih snova. Nastavnik/ica ili edukator/ica pita učenike:

- 1 Šta je bio Mohammadov najveći san?
- 2 Da li i vi, baš kao i on, imate svoje snove? Koji je vaš najveći san?
- 3 Kako možemo podržati djecu kao što je Mohammed da ostvare svoje snove?

2 Neki od izvora informacija mogu uključivati:
<https://www.youtube.com/watch?v=gqOEaBwFuj0> (pristupljeno: 18. aprila 2024; 14.17h)
<https://www.youtube.com/watch?v=EXVwrTWXH7s> (pristupljeno: 18. aprila 2024; 13.20h)

Četvrti korak

Za završnu aktivnost cijeli razred zajednički kreira video koji će potom objaviti (uz odobrenje roditelja/staratelja svakog djeteta) kako bi odali počasti i iskazali podršku izbjeglicama.

Nastavnik/ica ili edukator/ica pita učenike da razmisle o tome šta žele raditi kada odrastu, odnosno koje zanimanje biraju za sebe. Potom, nakon što su prethodno zajedno sa učenicima pripremili scenografiju i pozadinu, daju uputu učenicima da pred kamerom kažu dvije rečenice o tome šta žele da biti kada odrastu.

Nakon snimanja svakog pojedinačnog učenika, zajednički će pripremiti tekst za završni dio videa. Video završava time da se djeca i nastavnik/ica ili edukator/ica u krugu drže za ruke i nastavnik/ca ili edukator/ica počinje da priča tekst koji su svi zajednički kreirali.

Tekst može izgledati otprilike ovako:

"Djeca koju vidite imaju snove i želje. Djeca izbjeglice ne razlikuju se ni po čemu od ove djece, jer i oni imaju svoje snove. Moramo podržati svako dijete na svijetu i pružiti mu podršku i mogućnost da ostvari svoje snove."

Nastavnik/ica ili edukator/ica može započeti naraciju izgovaranjem prve riječi, zatim učenik s njihove desne strane može nastaviti izgovaranjem druge riječi, itd. Prateći ovaj obrazac i kada svaki učenik naglas izgovori jednu riječ, cijeli tekst će biti ispričan.

Nastavnik/ica ili edukator/ica i učenici mogu poslati video ombudsmanu za prava djeteta u svojoj zemlji ili drugom predstavniku države.

DODATAK 1

Hiljadugodišnje čizme

Živjeli smo u Iranu kao afganistanske izbjeglice. Kako nismo imali dokumente, nismo imali pristup zdravstvenoj zaštiti i obrazovanju, kao ni drugim osnovnim potrebama. Imao sam 14 godina i odlučio sam da ću se pješke zaputiti ka turskom gradu Diyarbakiru koji se nalazi u blizini granice. Put je trajao sedmicu dana, a moj jedini saputnik bio je moj drug Ali. Put nas je doveo do istanbulskih ulica gdje smo spavali pod vedrim nebom. Odatle smo se ukrkali na omanji brod koji je prevezao nas pedesetak do Grčke. Boravili smo u izbjegličkim kampovima na ostrvu Lezbos i u Atini. Tu smo Ali i ja krenuli svaki svojim putem.

Nastavio sam dalje sam i po prelasku granica sa Sjevernom Makedonijom i Srbijom stigao sam u Bosnu. To je bilo prije par mjeseci. Ovo su čizme koje sam dobio po dolasku u izbjeglički kamp u Bosni. Nosio sam ih samo u toku sedmice kada sam bio u „gameu“. Iako sam čizme nosio tako kratak period, čine se kao da su nošene hiljadama godina!

Nadam se da ću stići do Švedske i postati fudbaler. Mislim da imam talenta za fudbal.

Mohammad (m), r. 2004. (Afganistan)